

Umjetnost gotike

(2008.-09.)

Uvjeti razvoja: Društvene promjene. Uloga gradova. Uloga propovjedničkih redova. Skolastika. Razvoj konstruktivnog sustava. Nova duhovnost. Razvoj stila.

Arhitektura u Francuskoj: Razvojne faze. Sakralna arhitektura (Saint-Denis, katedrala u Parizu, Sainte-Chapelle u Parizu, katedrala u Chartresu, katedrala u Laonu, katedrala u Amiensu, katedrala u Reimsu, katedrala u Bourgesu, Saint-Urbain u Troyesu). Profana arhitektura (zidine Carcassonea, papinska palača u Avignonu).

Arhitektura u Engleskoj: Razvojne faze. Sakralna arhitektura (Canterbury, Lincoln, Wells). Fortifikacijska arhitektura.

Arhitektura u Njemačkoj: Najznačajniji spomenici (katedrala u Kölnu, katedrala u Ulmu, Lorezkerche u Nürnbergu).

Arhitektura u Italiji: Sakralna arhitektura (San Francesco u Assisiju, katedrala u Firenci, Santa Croce u Firenci, katedrala u Sieni). Fortifikacije (Castel del Monte). Javne zgrade (duždeva palača u Veneciji, vojvodska palača u Mantovi). Stambene zgrade (Cà d'Oro u Veneciji). Najznačajniji arhitekti (Fra Filippo da Campello, Arnolfo di Cambio, Jacopo Talenti).

Arhitektura u ostalim zemljama: Najvažniji spomenici (katedrala u Beču, katedrala u Pragu, katedrala u Budimu, katedrala u Burgosu). Najznačajniji arhitekti (Peter Parler).

Skulptura u Francuskoj: Najznačajniji kompleksi (Chartres, Amiens, Reims, Strasbourg, Saint-Denis, Champmol). Najznačajniji skulptori (Claus Sluter).

Skulptura u Njemačkoj: Najznačajniji kompleksi (Bamberg, Naumburg). Najznačajniji skulptori (Tilman Riemenschneider).

Skulptura u Italiji: Najznačajniji skulptori (Nicolò Pisano, Giovanni Pisano, Arnolfo di Cambio, Andrea Pisano).

Skulptura u ostalim zemljama: Najznačajniji kompleksi (Burgos, Beč, Wells). Najznačajniji skulptori (Peter Parler).

Slikarstvo: Tehnike (vitraji, freske, slikarstvo na dasci, knjižno slikarstvo).

Slikarstvo u Italiji: Razvojni put gotičkog slikarstva. Najznačajniji slikari (Giunta Pisano, Cimabue, Pietro Cavallini, Duccio, Giotto, Simone Martini, Ambrogio Lorenzetti, Paolo Veneziano, Lorenzo Veneziano, Guariento, Altichiero da Zevio, Gentile da Fabriano).

Slikarstvo u Francuskoj: Vitraji (Chartres, Sainte-Chapelle). Freske (Avignon, Lachaise-Dieu). Slike na drvu. Tapiserije (Angers, Musée Cluny). Minijature (Honoré, Jean Pucelle, braća Limburg).

Slikarstvo u ostalim zemljama: Vitraji. Freske. Slike na drvu (Bertram von Minden, Stefan Lochner, Jan van Eyck, Rogier van der Weyden, Hieronymus Bosch). Grafike (Martin Schongauer) Tapiserije. Minijature (Matthew Paris).

Primjenjena umjetnost - Zlatarstvo. Tekstil. Staklarstvo.

OBVEZNA LITERATURA:

- A. Martindale, *Gothic Art*, London, 1967. (str. 1-265.)
H. H. Hofstätter, *Kasni srednji vijek*, Rijeka, 1968. (samo ilustracije)
L. Grodecki, *Gothic Architecture*, New York, 1985. (str. 1-205.)
J. Dupont - C. Gnudi, *Gothic painting*, London, 1979. (str. 1-214.)

DOPUNSKA LITERATURA:

- J. Snyder: *Medieval Art, Painting - Sculpture - Architecture, 4th-14th Century*, New York 1989. (str. 341-493.)
H. Focillon, *The Art of the West in the Middle Ages, Volume Two - Gothic Art*, London, 1969.
M. Camille, *Gothic Art - Glorious Visions*, London, 1996.
P. Frankl, *Gothic Architecture*, Harmondsworth, 1962.
G. Binding, *High Gothic*, Köln, 2002.
M. Pobé, *Splendeur gothique en France*, Paris, 1964.
V. Minne-Sève - H. Kergall, *Romanesque and Gothic France*, New York, 2000. (str. 202-399.)
H. Decker, *L'Italie gothique*, Paris, 1964.
J. Pope-Hennessy, *Italian Gothic Sculpture*, London, 1996.
W. Sauerlander, *La sculpture gothique en France, 1140-1270*, Paris, 1972.
Katedrala - Mjera i svjetlost, Zagreb, 2003. (str. 245-336.)
M. Aubert, *La Cathédrale de Chartres*, Paris, 1952.
I. F. Walther - N. Wolf, *Codices illustres: The world's most famous illuminated manuscripts 400 to 1600*, Köln, 2001.
La pittura nel Veneto - Il Trecento (a cura di M. Lucco), Milano, 1992.
La pittura nel Veneto - Il Quattrocento (a cura di M. Lucco), Milano, 1989.
I. Kalden-Rosenfeld, *Tilman Riemenschneider, The Sculptor and his workshop*, Königstein, 2004.
E. Sindona, *Cimabue*, Milano, 1975.
G. Cattaneo - E. Baccheschi, *Duccio*, Milano, 1972.
A. Tomei, *Pietro Cavallini*, Milano, 2000.
M. Milani - E. Baccheschi, *Giotto*, Milano, 1975.
G. Basile, *Giotto: Le storie francescane*, Milano, 1996.
G. Basile - F. Flores d'Arcais, *Giotto: Gli affreschi della Cappella degli Scrovegni a Padova*, Milano, 2002.
G. Contini - M. C. Gozzoli, *Simone Martini*, Milano, 1970.
M. Pierini, *Simone Martini*, Milano, 2000.
Pietro e Ambrogio Lorenzetti (a cura di C. Frugoni), Firenze, 2002.
M. Muraro, *Paolo da Venezia*, Milano, 1969.
F. Pedrocco, *Paolo Veneziano*, Milano, 2003.
C. Guarnieri, *Lorenzo Veneziano*, Milano, 2006.
F. Flores d'Arcais, *Altichiero e Avanzo: La cappella di San Giacomo*, Milano, 2001.
E. Micheletti, *Gentile da Fabriano*, Milano, 1976.
F. Marcelli, *Gentile da Fabriano*, Milano, 2005.
V. W. Egbert, *Mediaeval Artist at Work*, Princeton, 1967.
G. Duby, *Vrijeme katedrala*, Zagreb, 2006.
A. Erlande-Brandenburg, *Katedrala*, Zagreb, 1997.
J. Huizinga, *Jesen srednjeg vijeka*, Zagreb, 1991.
U. Eco, *Umjetnost i ljepota u srednjovjekovnoj estetici*, Zagreb, 2007.
L. Mumford, *Grad u historiji*, Zagreb, 1988.
Časopisi: *Arte Veneta*, *Bollettino d'Arte*, *Critica dell'Arte*, *The Burlington Magazine*.
Monografije pojedinih umjetnika i spomenika. Zbornici. Enciklopedije.

SEMINARI

Anonim: Vizitacija, Reims, katedrala, glavni portal zapadnog pročelja

Anonim: Ecclesia i Sinagoga, Strasbourg, Muzej katedrale

Anonim: Ekkehart i Uta, Naumburg, katedrala, zapadni kor

Veit Stoss: Navještenje, Nürnberg, Lorenzkirche

Tilman Riemenschneider: Adam i Eva, Würzburg, Mainfränkisches Museum

Anton Pilgram: propovjedaonica, Beč, katedrala

Niccolò Pisano: propovjedaonica, Pisa, krstionica katedrale *

Niccolò Pisano: propovjedaonica, Siena, katedrala

Giovanni Pisano: propovjedaonica, Pisa, katedrala *

Arnolfo di Cambio: ciborij, Rim, Santa Cecilia in Trastevere

Andrea Pisano: brončane vratnice, Firenca, krstionica katedrale *

Nani di Banco i suradnici: Porta della Mandorla, Firenca, katedrala *

Jacobello i Pierpaolo della Masegna: letner, Venecija, San Marco

Cimabue: Maesta, Firenca, Uffizi *

Duccio di Buoninsegna: Madonna Rucellai, Firenze, Uffizi *

Pietro Cavallini: Posljednji sud, Rim, Santa Cecilia in Trastevere

Giotto di Bondone: raspelo, Firenca, Santa Maria Novella *

Giotto di Bondone: Maesta, Firenca, Uffizi *

Giotto di Bondone: freske, Santa Croce, Cappella Peruzzi *

Giotto di Bondone: freske, Santa Croce, Cappella Bardi *

Simone Martini: Navještenje, Firenca, Uffizi *

Altichiero da Zevio: Oratorio di San Giorgio, Padova

Gentile da Fabriano: Poklonstvo kraljeva, Firenca Uffizi *

Paolo Veneziano i sinovi Luca i Giovanni: "Pala Feriele", Venecija, Museo Marciano

Lorenzo Veneziano: "Poliptih Lion", Venecija, Gallerie dell'Accademia

Nicolò di Pietro: "Madonna Belgarzone", Venecija, Accademia

Braća Limburg: Časoslov vojvode od Berryja, Chantilly, Musée Condé

Anonimni majstor: "Wilton Diptych", London, National Gallery

Hubert i Jan van Eyck: "Gentski oltar", Gent, katedrala

Jan van Eyck: "Madona kancelara Rolina", Paris, Louvre

Hieronymus Bosch: Pakao, Madrid, Prado

* Održavaju se na licu mjesta (u okviru terenske nastave).

Kalendar nastave

4. III. - Uvod, program, literatura, seminari.

4. III. - Doba gotike.

11. III. - Gotička arhitektura u Francuskoj (1. dio).

11. III. - Gotička arhitektura u Francuskoj (2. dio).

18. III. - Gotička arhitektura u ostalim zemljama (1. dio).

18. III. - Gotička arhitektura u ostalim zemljama (2. dio).

25. III - 1. IV - Terenska nastava u Italiji. Seminari (Niccolò Pisano: propovjedaonica, Pisa, krstionica katedrale / Giovanni Pisano: propovjedaonica, Pisa, katedrala / Andrea Pisano: brončane vratnice, Firenca, krstionica katedrale / Nani di Banco i suradnici: Porta della Mandorla, Firenca, katedrala / Cimabue: Maesta, Firenca, Uffizi / Duccio di Buoninsegna: Madonna Rucellai, Firenca, Uffizi / Giotto di Bondone: raspelo, Firenca, Santa Maria Novella / Giotto di Bondone: Maesta, Firenca, Uffizi / Giotto di Bondone: freske, Firenca, Santa Croce, Cappella Peruzzi; Giotto di Bondone: freske, Firenca, Santa Croce, Cappella Bardi / Simone Martini: Navještenje, Firenca, Uffizi / Gentile da Fabriano: Poklonstvo kraljeva, Firenca Uffizi)

8. IV. - Gotička skulptura u Francuskoj (1. dio).

8. IV. - Seminari (Anonim: Vizitacija, Reims, katedrala, glavni portal zapadnog pročelja / Anonim: Ecclesia i Sinagoga, Strasbourg, Muzej katedrale / Anonim: Ekkehart i Uta, Naumburg, katedrala, zapadni kor).

15. IV. - Gotička skulptura u Francuskoj (2. dio).

15. IV. - Seminari (Veit Stoss: Navještenje, Nürnberg, Lorenzkirche / Tilman Riemenschneider: Adam i Eva, Würzburg, Mainfränkisches Museum / Anton Pilgram: propovjedaonica, Beč, katedrala).

22. IV. - Gotička skulptura u Francuskoj (3. dio).

22. IV. - Seminari (Niccolò Pisano: propovjedaonica, Siena, katedrala / Arnolfo di Cambio: čvorij, Rim, Santa Cecilia in Trastevere / Jacobello i Pierpaolo della Masegna: letner, Venecija, San Marco).

29. IV. - Gotička skulptura u ostalim zemljama.

29. IV. - Seminari (Pietro Cavallini: Posljednji sud, Rim, Santa Cecilia in Trastevere / Altichiero da Zevio: Oratorio di San Giorgio, Padova).

6. V. - Gotička skulptura u Italiji.

6. V. - Seminari (Paolo Veneziano i sinovi Luca i Giovanni: "Pala Feriale", Venecija, Museo Marciano / Lorenzo Veneziano: "Poliptih Lion", Venecija, Gallerie dell'Accademia / Nicolò di Pietro: "Madonna Belgarzone", Venecija, Accademia).

13. V. - Gotičko slikarstvo u Italiji (1. dio).

13. V. - Seminari (Braća Limburg: Časoslov vojvode od Berryja, Chantilly, Musée Condé / Anonim: "Wilton Diptych", London, National Gallery / Hubert i Jan van Eyck: "Gentski oltar", Gent, katedrala / Jan van Eyck: "Madona kancelara Rolina", Paris, Louvre).

20. V. - Gotičko slikarstvo u Italiji (2. dio).

20. V. - Seminari (Hieronymus Bosch: Pakao, Madrid, Prado).

27. V. - Gotičko slikarstvo u Italiji (3. dio).

27. V. - Gotičko slikarstvo u Italiji (4. dio).

3. VI. - Gotičko slikarstvo u ostalim zemljama.

3. VI - Seminari (.....).

10. VI. - Primjenjena umjetnost u doba gotike.

10. VI. - Seminari (.....).